

Boek : *Waar is de grens – omgaan met gedragsproblemen bij kinderen*
Auteur : Karl Baert, Frieda Goorix, Katrijn Van Acker, Lien Van Driessche 2009,
[Lannoo](#)
 ISBN: 978-90-209-8306-7
Bespreker : Ellen Ribbens, orthopedagoge BSBO Wilgenduin
Datum : maart 2010

• **In een notendop...**

Met dit boek geven de auteurs een positieve en optimistische kijk op het omgaan met gedragsproblemen bij kinderen. De hoofdgedachte van het boek is dat probleemgedrag bij kinderen wel degelijk kan worden omgebogen. Het is uit den boze bij de pakken te blijven zitten en het kind alleen maar te omschrijven als 'lastig'. Het is vooral deze toon die het boek zo krachtig maakt. Het boek richt zich voornamelijk op kinderen uit de lagere school. Er wordt zeer uitgebreide achtergrondinfo gegeven. Hierdoor is het boek eerder geschikt voor leerkrachten en/of begeleiders dan voor ouders.

- 👍 *Positieve benadering*
- 👍 *Biedt handvaten en kader voor begeleiders*
- 👍 *Zeer duidelijk geschreven*
- 👍 *Voor leerkrachten en/of begeleiders*

Over de auteur(s)...

Karl Baert is pedagoog en inspecteur in het onderwijs. Hij publiceerde eerder het succesvolle boek 'als je kind NLD heeft'.

Frieda Goorix is directeur van een school voor leerlingen met ernstige emotionele en/of gedragsproblemen.

Katrijn Van Acker en **Lien Van Driessche** zijn beiden orthopedagogen in het buitengewoon onderwijs.

• Zeker lezen?

Het boek geeft een verfrissende kijk op het omgaan met gedragsproblemen bij kinderen. Het is een aanrader voor iedereen wie professioneel in contact komt met kinderen met gedragsproblemen.

Door het fundamentele geloof dat elk gedrag kan worden omgebogen, geven de auteurs als het ware weer moed aan begeleiders van deze doelgroep.

De auteurs geven een zeer volledig kader met uitgebreide achtergrondinfo. Het onderdeel 'diagnose' krijgt zelfs een apart hoofdstuk. Daarin wordt in 5 stappen uitgelegd hoe je op een zinvolle manier tot een diagnose 'gedragsprobleem' komt. Het samenvattend schema kan je als begeleider zo in de praktijk gebruiken.

Over de aanpak van gedragsproblemen staan de auteurs zeer uitgebreid stil bij de basishouding die je als begeleider best aanneemt. Daardoor rijden ze zich niet vast in allerhande 'huis-tuin-keuken' tips die toch nooit op elk kind van toepassing zijn.

- *Zeer krachtige visie uitgeschreven*
- *Leest erg vlot door de realistische verhalen*
- *Overzichtelijke lay-out*
- *Vooraf voor professionele hulpverleners*

• Te onthouden

Kinderen met gedragsproblemen zijn kinderen die zich 'zichtbaar ongewoon of abnormaal gedragen, los van de ernst/oorzaak/context'.

In dit boek worden hoofdzakelijk de externaliserende gedragsproblemen besproken. Deze omvatten problemen die voor de omgeving duidelijk zichtbaar zijn (vb agressie). Op de internaliserende gedragsproblemen (vb depressie) wordt in dit boek niet verder ingegaan.

Gedragsproblemen komen voor bij +/- 10% van de kinderen onder de 18 jaar.

Eerder dan te spreken over oorzaken, omschrijven de auteurs factoren die de kans op een gedragsstoornis verhogen.

- bij het kind (temperament, intelligentie, ...)
- bij het gezin (opvoedingsstijl ouders, sociale isolatie, ...)
- bij de omgeving (kansarmoede, negatief schoolklimaat, ...)
- in een mix van de voorgaande drie factoren

Vooraleer de diagnose 'gedragsstoornis' kan worden gesteld, is het nodig van zeer veel informatie te verzamelen. In 5 mogelijke stappen kan je dan als team tot een diagnose komen.

- Stap 1 : Aanmelden en hulpvraag bepalen.

Doel van deze stap is het gedrag grondig te verkennen. Ook kan er eventueel preventieve zorg worden opgestart en kan verder probleemgedrag worden voorkomen

- Stap 2 : Zorg thuis en op school versterken

Hier wordt het probleem verder verkend en reeds genomen initiatieven in kaart gebracht.

Verder worden concrete afspraken gemaakt van wie wat gaan doen met het kind.

- Stap 3 : Inschakelen van externen

Is bijkomende hulp nodig?

- Stap 4 : Verhoogde zorg via diagnostisch onderzoek

Een multidisciplinair team van een gespecialiseerd centrum voert een uitgebreid onderzoek uit.

- Stap 5 : Verhoogde zorg uitbreiden

Uitvoeren van de adviezen die na stap 4 worden gegeven.

In het omgaan met kinderen met gedragsproblemen is het vooral van belang dat een 'orthopedagogisch basisklimaat' wordt gecreëerd. Dit houdt in dat een positieve relatie met het kind de drijvende kracht moet zijn. Daarnaast worden 'verbondenheid' en 'het duidelijk stellen van grenzen' als basis aangehaald.

Binnen dat klimaat is het nodig dat doelmatig wordt gehandeld. Het is nodig stil te staan bij het ongewenst gedrag en na te gaan welk wenselijk gedrag in de plaats wordt gevraagd.

Belangrijke voetnoot is nog dat medicatie nooit een op zichzelf staand iets mag zijn. Gedragstherapie is altijd noodzakelijk.

- 👍 *Gedragsproblemen komen voor bij +/- 10% van de kinderen tot 18 jaar.*
- 👍 *In 5 mogelijke stappen kan je als team tot een diagnose komen.*
- 👍 *Creeëren van een positief klimaat*
- 👍 *Nooit medicatie zonder gedragstherapie*

• Tips die we onthielden...

In het laatste hoofdstuk van het boek geven de auteurs nog algemene en meer praktische tips en adviezen. Zo wordt het omgaan met kinderen met gedragsmoeilijkheden voor iedereen toch ietsje meer een haalbare kaart.

Enkele van de concrete tips ter illustratie:

- straffen zonder te belonen werkt niet
- belonen is meer dan 'iets geven' : je kan ook iets samen doen, strafvermindering geven, een schouderklopje of een knipoog.
- Spreek geen straf uit in volle crisis, maar wacht tot de gemoederen bedaard zijn
- Laat kinderen oefenen in en bij time-out momenten
- Bespreek conflicten met het kind en probeer het in de toekomst te vermijden.

- Meer over gedragsproblemen bij kinderen op www.letop.be